

СИЛАБУС КУРСУ

УКРАЇНСЬКО-МОСКОВИТСЬКІ ВІДНОСИНИ

Ступінь вищої освіти: **бакалавр**

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність – 052 Політологія

Освітньо-професійна програма: «**Міжнародні та регіональні політичні комунікації**»

Рік навчання: 2, семестр: 4

Кількість кредитів: 5, мова викладання: **українська**

КЕРІВНИК КУРСУ:

ППП:

д. політ. н., проф. **Лазарович Микола Васильович**

Контактна інформація:

lazar-m@ukr.net ; (0352)47-50-50#19-22

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Важливість вивчення дисципліни «Українсько-московитські відносини» зумовлена агресією росії в Україну, яка триває від 20 лютого 2014 р. Навчальний курс покликаний сформувати в студентів систему знань про особливості й загальні тенденції взаємин між Руссю/Україною та московією в історичній ретроспективі, вміння визначати політико-правовий статус українських земель у складі московії на різних етапах розвитку, розуміти мотивацію й завдання російських панівних кіл в Україні, екстраполювати їх на сучасні двосторонні політичні взаємини, висловлювати власні судження щодо них, прогнозувати можливі варіанти розвитку відносин між Україною та рф.

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Українсько-московитські відносини як навчальна дисципліна.	Знати предмет і завдання українсько-московитських відносин як навчальної дисципліни. Характеризувати територію України як одну з колисок світової цивілізації	Питання
2 / 2	2. Княжа держава IX–XIV ст. та її історичні витоки.	Розуміти основні тенденції формування Київської Русі як держави українського народу. Спростовувати міфи російських геополітиків про Київську Русь як першу фазу євразійської цивілізації	Тести, питання
2 / 2	3. Українсько-московські стосунки XIV – першої половини XVII ст.	Аналізувати вплив Золотої Орди на становлення московської деспотії східного типу. Визначати місце України в трикутнику Річ Посполита – московська держава – Кримське ханство	Проблемні завдання
2 / 2	4. Формування міждержавних відносин України з московським царством у 1654 – першій пол. 1657 р.	Аналізувати причини й передумови зміни зовнішньополітичної орієнтації гетьмана Б. Хмельницького з Кримського ханства на Московію. Визначати наслідки входження України під протекторат московської держави. Акцентувати увагу на фактичному розриві українсько-московського договору 1654 р. після сепаратного Віленського перемир'я московії та Речі Посполитої 1656 р.	Питання, тести
2 / 2	5. Українська держава в період Руїни: фактор московії (друга	Розуміти причини розриву гетьманом І. Виговським відносин із московією.	Проблемні завдання,

	половина 1657 – травень 1686 р.).	Визначати фактори перемоги українського війська в Конотопській битві. Розкривати сутність періоду Руїни, його причини та наслідки для України	питання
2 / 2	6. Посилення наступу російського царизму на автономний устрій Гетьманщини як прояв цивілізаційного протистояння (кінець XVII – XVIII ст.).	Знати мету, засоби й механізми політики московії, спрямованої на ліквідацію автономного устрою України. Аналізувати причини невдачі українсько-шведського союзу проти московської держави. Визначати основні положення, особливості й значення конституції П. Орлика	Питання, тести
2 / 2	7. Україна в умовах російської загальноімперської державної системи (кінець XVIII – XIX ст.).	Характеризувати основні засади колоніальної політики росії на українських землях. Знати причини, етапи й особливості українського національного відродження та форми репресій проти українства в російській імперії	Проблемні завдання, питання
2 / 2	8. Український національно-політичний рух початку XX ст. в контексті російського великодержавного шовінізму.	Аналізувати особливості зародження та програмні засади українських політичних партій початку XX ст. Визначати здобутки національно-визвольного руху українців під час російської революції 1905–1907 рр. Простежувати бойовий шлях легіону Українських січових стрільців та розкривати трагізм Першої світової війни для України	Питання, тести
2 / 2	9. Українська національна революція 1917–1921 рр. у лещатах «червоної» і «білої» армій росії.	Характеризувати передумови й форми відродження національної державності в Україні на початку XX ст. Порівнювати характерні риси розвитку Української революції за часів Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР та ЗУНР. Визначати причини й наслідки поразки українських національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.	Проблемні завдання, питання
2 / 2	10. Україна в умовах насадження більшовицькою росією комуністичного режиму та втягнення до складу СРСР.	Розуміти причини, статус і наслідки входження України до складу СРСР. Визначати основні тенденції громадсько-політичного життя України міжвоєнного часу, соціальні деформації періоду та становище основних верств населення	Питання, тести
2 / 2	11. Між комуністичним і нацистським тоталітаризмами: Україна в роки Другої світової війни та післявоєнної відбудови (1939 – початок 1950-х рр.).	Розкривати основний зміст радянсько-німецьких договорів 1939 р. та їх наслідки для українських земель. Аналізувати характерні риси націоналістичного й комуністичного рухів Опору в Україні та визначати внесок українського народу в перемогу над нацистською Німеччиною в Другій світовій війні. З'ясовувати сутність підпільно-партизанської боротьби ОУН та УПА проти радянського тоталітарного ладу	Проблемні завдання, питання
2 / 2	12. Від спроб лібералізації радянського режиму до дальшого обмеження конституційних прав та посилення політичних репресій: Україна в середині 1950-х – першій половині 1980-х років.	Характеризувати особливості процесу десталінізації в Україні. Визначати причини й наслідки передачі Кримської області до складу УРСР. Розкривати сутність курсу компартії на прискорення «злиття націй» та його вплив на русифікацію України	Питання, тести
2 / 2	13. Український контекст горбачовської «перебудови»: 1985–1991 рр.	Розуміти особливості соціально-економічного становища України в другій пол. 1980-х – на поч. 1990-х рр. Характеризувати розгортання національного руху в Україні в умовах «перебудови» та його мету. Визначати основні етапи формування багатопартійної системи в Україні	Проблемні завдання, питання

2 / 2	14. Україна між росією та Заходом (грудень 1991 р. – поч. XXI ст.).	Порівнювати основний зміст та напрямки діяльності президентів і урядів України. Визначати вплив росії на політику Української держави. Аналізувати заходи України щодо її європейської інтеграції	Проблемні завдання, питання
2 / 2	15. Російсько-українська війна (2014–2024 рр.).	Визначати причини та основні етапи російсько-української війни. Аналізувати заходи провідних країн світу щодо припинення бойових дій в Україні	Проблемні завдання, питання

Літературні джерела

1. Лазарович М. В. Актуальні проблеми українсько-російських відносин : навч.-метод. по-сіб. 2-ге вид., випр. і доп. Тернопіль : ТНЕУ, 2019. 32 с.
2. Лазарович М. В. Ілюстрована історія та культура України : підруч. Тернопіль : Джуга, 2022. 616 с.
3. Лазарович М. В. Історія та культура України : підруч. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 731 с.
4. Лазарович М. В. «Душу й тіло ми положим за нашу свободу»: Україна в боротьбі проти збройної агресії Російської Федерації (2014–2020 роки): моногр. / Міністерство культури та ін-формаційної політики України. К.: ПП АВІАЗ, 2020. 452 с.: іл.
5. Лазарович М. «Розпочали стрільці українські з москалями тан...»: Збройна боротьба легіону УСС проти російських загарбників на Тернопільщині під час Першої світової війни. Тернопіль: Джуга, 2019. 208 с.: іл.
6. Лазарович М. В. Українські січові стрільці у боротьбі за волю України: моногр. / Міністерство інформаційної політики України. Ічня: ПП «Формат», 2018. 766 с.: іл.
7. Лазарович М. І було пекло на землі...: Голодомор 1932–1933 років в Україні: передумови, механізми здійснення, наслідки. Тернопіль: Джуга, 2008. 620 с.
8. Лазарович М. Політика українських урядів періоду Національно-визвольних змагань 1917–1921 років у сфері міжетнічних відносин: порівняльний аналіз: у 2-х кн. Кн. 1 : моно-графія. Riga: GlobeEdit, 2019. 688 с.
9. Лазарович М. Політика українських урядів періоду Національно-визвольних змагань 1917–1921 років у сфері міжетнічних відносин: порівняльний аналіз: у 2-х кн. Кн. 2: документи і матеріали. Riga: GlobeEdit, 2019. 176 с.
10. Лазарович М. Російсько-українська війна (2014–2017 роки): короткий. Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 2017. 240 с.
11. Методичні вказівки з навчальної дисципліни «Українсько-московитські відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»/ Уклад. Микола Лазарович. Тернопіль:ЗУНУ, 2024. 24 с.
12. Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи та проведення тренінгів з навчальної дисципліни «Українсько-московитські відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»/ Уклад. Микола Лазарович Тернопіль:ЗУНУ, 2024. 24 с.
13. Плани практичних занять з навчальної дисципліни «Українсько-московитські відносини» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП «Міжнародні та регіональні політичні комунікації»/ Уклад. Микола Лазарович Тернопіль:ЗУНУ, 2024. 24 с.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватися в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

Політика щодо визнання результатів навчання

Відповідно до «Положення про визнання в Західноукраїнському національному університеті результатів попереднього навчання» (<https://www.wunu.edu.ua/pdf/pologenya/> Polozhennya_ruzult_poper_navch.pdf) здобувачам вищої освіти може бути зараховано результати навчання (неформальної/інформальної освіти, академічної мобільності тощо) на підставі підтвердних документів (сертифікати, довідки, документи про підвищення кваліфікації тощо). Рішення про зарахування здобувачу результатів (певного освітнього компонента в цілому, або ж окремого виду навчальної роботи за таким освітнім компонентом) приймається уповноваженою Комісією з визнання результатів навчання за процедурою, визначеною вищезазначеним положенням.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Українсько-московитські відносини» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Поточне оцінювання</i>	<i>Модульний контроль</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 1–7 на практичних заняттях	Письмова модульна робота, яка охоплює теми 1-7. Завдання (2 завдання – по 50 балів, макс. 100 балів.	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за теми 8–15 на практичних заняттях	Письмова модульна робота, яка охоплює теми 8-15. Завдання (2 завдання – по 50 балів, макс. 100 балів.	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час виконання завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих за виконання завдань самостійної роботи блоку 1 і 2.

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	Відмінно	A (відмінно)
85–89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов’язковим повторним курсом)